

මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යාංශය
நிதி, பொருளாதார நிலைபெறு மற்றும் தேசிய கொள்கைகள் அமைச்சு
MINISTRY OF FINANCE, ECONOMIC STABILIZATION & NATIONAL POLICIES

මහලේකම් කාර්යාලය, කොළඹ 01,
ශ්‍රී ලංකාව.

කාර්යාලය } 011 - 2484500
 அலுவலகம் } 011 - 2484600
 Office } 011 - 2484700

செயலகம், கொழும்பு 01
இலங்கை.

ෆැක්ස් }
 தொலைநகல் } 011 - 2449823
 Fax }

The Secretariat, Colombo 01,
Sri Lanka.

වෙබ් අඩවිය }
 இணையதளம் } www.treasury.gov.lk
 Website }

මගේ අංකය }
 எனது இல }
 My No }

ඔබේ අංකය }
 உமது இல }
 Your No }

දිනය }
 திகதி } 2024.09.12
 Date }

මාධ්‍ය නිවේදනය

මෑත කාලයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීම

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ආර්ථික ස්ථායීකරණය සඳහා මූලික වශයෙන්ම හේතු වී ඇත්තේ විදේශීය ණය සේවාකරණය නොකිරීම වන බවට ද, නැවත ණය සේවාකරණය ආරම්භ වූ විට ආර්ථික අස්ථායීතාවය නැවත ඇති වනු බවට ද සමාජයේ මතයක් පවතියි. ආර්ථික ස්ථායීකරණයේ සැබෑ සාධක වන තීරණාත්මක සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ සුළු කොට තැකීමට හා අඩු තක්සේරු කිරීමට ද මෙවැනි කරුණු භාවිතා කරන බව හඳුනා ගත හැකි වීම ඉතා අවාසනාවන්ත තත්ත්වයකි. මෙවැනි දුර්මත දුරු කිරීමට ද, මේ සම්බන්ධයෙන් වන සත්‍ය තත්ත්වය මහ ජනතාවට පහදා දීමට ද මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ හා ජාතික ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යාංශය අපේක්ෂා කරයි.

2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී තාවකාලිකව ණය ගෙවීම අත්හිටුවීම ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් අනතුරුව ශ්‍රී ලංකාව කිසිදු විදේශීය ණයක් සේවාකරණය නොකරන බව සත්‍යයක් ද?

සියලු විදේශීය ණය ආපසු නොගෙවන බව අසත්‍යයකි. 2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද තාවකාලිකව ණය ගෙවීම අත්හිටුවීම අදාළ වනුයේ විදේශීය වාණිජ ණය හා නිල ද්විපාර්ශ්වික ණය සඳහා පමණකි. පවත්නා ස්වෛරීත්ව ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ව්‍යුහය තුළ සාමාන්‍යයෙන් සිදු කරනු ලබන පරිදි, විදේශීය බහුපාර්ශ්වික ණය රජය විසින් අඛණ්ඩව සේවා කරනු ලැබේ.

ඒ අනුව, 2022 අප්‍රේල් මාසයේ තෝරාගත් විදේශීය ණය සේවාකරණය තාවකාලිකව අත්හිටුවීමෙන් පසුව වුව ද, රජය විසින් අඛණ්ඩව බහුපාර්ශ්වීය ණය සේවාකරණය කරන ලදී. මහ බැංකුව, රාජ්‍ය බැංකු සහ පෞද්ගලික අංශය ඇතුළු සමස්ත ආර්ථිකයට සහ ගෙවුම් ශේෂයට ණය සේවාකරණයේ බලපෑම හඳුනා ගනිමින්, වගුව 1 හි දක්වා ඇති ආකාරයට 2022 වසරේ දී (ජනවාරි සිට අප්‍රේල් ද ඇතුළත්ව) සහ 2023 වසරේ දී පිළිවෙළින් ඇමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන 2,483 ක් හා ඇමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන 2,589 ක් ණය සේවාකරණය සිදු කරන ලදී. 2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී ණය ගෙවීම තාවකාලිකව අත්හිටුවීම ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට පෙර සාමාන්‍යයෙන් වසරක දී සිදු කරනු ලබන ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලින් භාගයකට පමණ මෙය සමාන වේ.

වගුව 1: ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ඇමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන

ශීර්ෂය	2018	2019	2020	2021	2022 ^(අ)	2023 ^(ආ)
1. ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	5,866	5,757	4,604	4,597	2,483	2,589
1.1 ණය ආපසු ගෙවීම්	4,188	4,096	3,004	3,187	1,714	1,869
රජය	1,815	3,176	2,577	2,377	1,236	1,043
ව්‍යාපෘති ණය	1,771	1,662	1,713	1,671	845	1,041
ණය සුරැකුම්පත්	45	1,514	864	706	391	2
මහ බැංකුව	-	-	14	457	140	522
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල	-	-	14	57	140	172
ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම්	-	-	-	400	-	350
ආයතන	1,943	903	412	354	339	304
විදේශීය ණය	593	653	412	354	339	304
ණය සුරැකුම්පත්	1,350	250	-	-	-	-
සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාරයන්හි අන්තර් සමාගම් ණය	430	17	-	-	0.1	-
1.2 පොලී ගෙවීම්	1,678	1,661	1,601	1,410	769	720
රජය	1,280	1,389	1,405	1,187	465	405
ව්‍යාපෘති ණය	425	430	497	394	273	377
ණය සුරැකුම්පත්	855	959	908	793	192	28
මහ බැංකුව	30	37	19	15	57	118
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල	24	28	18	15	20	57
ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම්	6	9	2	1	36	60
පෞද්ගලික අංශය සහ තැන්පතු භාරගන්නා						
ආයතන	354	224	167	197	216	185
විදේශීය ණය	242	207	167	184	204	173
ණය සුරැකුම්පත්	112	18	-	12	12	12
සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාරයන්හි අන්තර් සමාගම් ණය	15	11	10	11	31	12
2. වෙළඳ භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ අපනයන ඉපයුම්	20,264	19,414	13,083	14,974	16,169	17,327
3. වෙළඳ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ඉපයුම්, ආදායම හා ජංගම සංක්‍රාම	27,535	26,392	20,398	20,587	20,228	23,780
4. ණය සේවාකරණ අනුපාතිකය						
4.1 ඉහත 2 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්						
සමස්ත අනුපාතිකය	28.9	29.7	35.2	30.7	15.4	15
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	28.8	29.5	35.0	30.2	14.4	14
4.2 ඉහත 3 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්						
සමස්ත අනුපාතිකය	21.3	21.8	22.6	22.3	12.3	11
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	21.2	21.7	22.4	22.0	11.5	10
5. රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්						
5.1 රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (අ)	3,095	4,565	3,982	3,564	1,701	1,448
5.2 ඉහත 1 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	52.8	79.3	86.5	77.5	68.5	55.9

(අ) සංශෝධිත

(ආ) තාවකාලික

(ඇ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර

ණය ගෙවීම තාවකාලිකව අත්හිටුවීම (Debt Standstill) යනු කුමක්ද හා එය ප්‍රකාශයට පත් කළේ ඇයි?

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ණය සේවාකරණය සම්බන්ධ අන්තර්ජාලිත ප්‍රතිපත්තිය 2022 වසරේ අප්‍රේල් මස 12 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී¹. විදේශ රටවල නීති මගින් පාලනය වන විදේශ මුදලින් නාමනය කර ඇති වාණිජ හා ද්විපාර්ශ්වීය විදේශ ණය ද ඇතුළුව තෝරාගත් විදේශ ණය සේවාකරණයන් සඳහා තාවකාලික සහන කාලයක් ලබා දීම මීට ඇතුළත් විය². ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ විනිමය සංවිත ක්‍රමයෙන් අඩු වී 2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ මුල් භාගය වන විට භාවිතා කළ හැකි සංවිත ප්‍රමාණය ශුන්‍ය අගය මට්ටමට ලඟා වීම හේතුවෙන් මෙවන් සහන කාලයක් ලබා දීම අත්‍යවශ්‍ය විය.

“2022 වසරේ අප්‍රේල් 11 වන විට භාවිතා කළ හැකි විදේශ විනිමය සංවිත ඇ.ඩො. මිලියන 24 දක්වා අඩුවිය. අලුත් අවුරුදු නිවාඩුවෙන් පසු ඊළඟ සතියේ අප්‍රේල් 18 වැනි දින ඇ.ඩො. මිලියන 182 ක ණය සේවා ගෙවීමක් පැවතුනි. ඇ.ඩො. මිලියන 500 කට වැඩි ප්‍රමාණයක ඉන්ධන, ගල් අඟුරු සහ අනෙකුත් අත්‍යවශ්‍ය ආනයන සඳහා ගෙවීමට ද මහ බැංකුවේ කෙටිකාලීන වගකීමක් විය. 2022 වසරේ ඉතිරි කාලය සඳහා ඇ.ඩො. බිලියන 4.3 ක විදේශ ණය ආපසු ගෙවීම් වශයෙන් ඇත³.”

ණය ගෙවීම අත්හිටුවීමේ පරමාර්ථය වූයේ අනාගතයේදී ණය ගෙවීම නැවත ආරම්භ කිරීමට හැකි වන පරිදි ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා සාකච්ඡා ආරම්භ කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට යම් ඉඩ ප්‍රස්ථාවක් ලබා දීමයි.

එබැවින්, විශ්වසනීය ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ සැලැස්මක් සමඟින් විදේශ ණය සඳහා තාවකාලිකව සහන කාලයක් ලබා ගැනීම සහ පසුකාලීන ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ සැලැස්මකින් තොරව ණය සේවා ගෙවීම් තහනම් කිරීම අතර ඉතා සුවිශේෂී වෙනස්කමක් ඇත. පළමුවැන්න ස්ථාවරත්වය සහ තිරසාරත්වය සඳහා මාවතක් නිර්මාණය කරන අතර දෙවැන්න ගැඹුරු අස්ථාවරත්වයකට සහ අවසානයේ සමාජ-ආර්ථික කඩාවැටීමකට රට ඇද දමනු ඇත.

වර්තමානයේ පවතින ආර්ථික ස්ථායීතාවය ඇති වූයේ හුදෙක් ඇතැම් විදේශ ණය සේවාකරණය අත්හිටුවීම නිසාද?

ණය නොගෙවීමෙන් පමණක් ආර්ථික අස්ථාවරත්වය සඳහා හේතු වූ මූලික ගැටළු විසඳිය නොහැකි බව අවධාරණය කිරීම ඉතා වැදගත්වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ආර්ථික අවදානම් තත්ත්වය සහ අවසානයේ ඇති වූ ගැඹුරු ආර්ථික අර්බුදයට හේතු වූයේ ද්‍රවශීලතා අර්බුදයක් පමණක් නොව, නුඛුන්වත්භාවය පිළිබඳ මූලික ගැටළුවක්ය. ද්‍රවශීලතා අර්බුදයක් විසඳීම සඳහා (මුදල් හුවමාරු/ණය යෝජනාක්‍රම වැනි) විදේශීය ගලා ඒම් ඉහළ නැංවීම හෝ (විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා තාවකාලිකව අත්හිටුවීම වැනි) විදේශීය ගලායෑම් සීමා කිරීම සිදු කළ හැක. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අභියෝග පිළිබඳව පවතින ප්‍රධාන වැරදි අර්ථ දැක්වීමකි. නුඛුන්වත්භාවය පිළිබඳ අර්බුදයක් විසඳීම සඳහා, ස්වෛරී ණය අර්බුදයට සහ ඒ ආශ්‍රිත ගෙවුම් ශේෂ අර්බුදයට තුඩු දුන් සාර්ව ආර්ථික දුර්වලතාවයන් ඇති වීමට මූලික හේතු වන රාජ්‍ය මූල්‍ය, මුදල්, විනිමය කළමනාකරණ සහ ණය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිවල ව්‍යුහාත්මක දුර්වලතා විසඳීමට පුළුල් සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වාදීම සිදු කළ යුතුය.

¹ අන්තර්ජාලිත ණය සේවාකරණ ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම: <https://www.treasury.gov.lk/api/file/54a19fda-b219-4dd4-91a7-b3e74b9cd683>

² අන්තර්ජාලිත ණය සේවාකරණ ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව නිතර පැන නැගෙන ප්‍රශ්න හා උත්තර - <https://www.treasury.gov.lk/api/file/1e2d4962-d635-4f77-9aa7-2f84ee385fed>

³ 61 වන පිටුව බලන්න: <https://www.treasury.gov.lk/api/file/ed037ac8-9727-4292-ae9b-edac08c7a314>

දිගු කළක් තිස්සේ නොසලකා හරින ලද මෙම සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වාදීමට අපොහොසත් වීම පිළිබඳව, වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්ව ක්ෂණිකව හඳුනා ගැනීමට හැකි අතර, ඒ අනුව ණයවර ලිපි විවෘත කිරීම වැනි ශ්‍රී ලාංකීය ආයතන සමඟ සිදුවන ඕනෑම ගනුදෙනුවක් ඉතා ඉහළ අවදානමක් තත්ත්වයක් ලෙස ශ්‍රේණිගත කිරීමට ඔවුන් කටයුතු කරනු ඇත. සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ සහ විශ්වාසනීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් නොමැති වීම, විදේශීය ගලා ඒම් සහ ගලා යෑම් සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පැමිණීම ස්වභාවිකවම වළක්වනු ඇත.

2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ සිට ශ්‍රී ලංකාව තෝරාගත් විදේශ ණය නැවත ගෙවීම නැවැත්වූ නමුත්, 2022 වසරේ මැයි වන විට ආර්ථික අර්බුදය විසඳා ගැනීමට එය එකෙණෙහිම හේතු වූයේ නැත. සත්‍ය වශයෙන්ම, උග්‍රම හිඟයක් පැවතියේ 2022 වසරේ මැයි මස සහ අගෝස්තු මස කාලය අතරතුරය. 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමඟ ඇතිකරගත් කාර්ය මණ්ඩල මට්ටමේ ගිවිසුම මඟින් ද පෙන්නුම් කළ පරිදි පැහැදිලි සහ විශ්වාසනීය ප්‍රතිසංස්කරණ මාවතකට රට පිවිසෙන තුරු, විදේශ විනිමය අර්බුදය වඩා දරුණු තත්ත්වයකට පත්විය.

ණය ගෙවීම් තාවකාලිකව අත්හිටුවීමකින් පසුව, එයට පාදක වූ නුබුන්වත් බව පිළිබඳ පැවති ගැටළු විසඳීම සඳහා යම් රජයක් විසින් ගනු ලබන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාමාර්ග හරහා ඇති වන විශ්වාසය හේතුවෙන් ස්ථාවරත්වය තහවුරු වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට අනුගමනය කරන වත්මන් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ මාවත මඟින් අනාගතයේදී ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රජාවෙහි ප්‍රතිපාර්ශවීය ණය ගෙවිය හැකි මට්ටමට රට ශක්තිමත් වනු ඇතැයි එම ප්‍රජාව විශ්වාස කරන බැවින් ණය පැහැරහැරි ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමක් මධ්‍යයේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකුවලට අද ණයවර ලිපි විවෘත කිරීමට සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳ මූල්‍ය කටයුතුවල නිරත වීමට හැකි වී තිබේ. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමඟ ශ්‍රී ලංකාව ඇතිකරගත් ගිවිසුමේ වටිනාකම වන්නේ, එය ගෝලීය ආර්ථිකයට එම විශ්වාසය සනිටුහන් කරනු ලබන ප්‍රධාන සලකුණක් වීමයි. එසේම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සහය දක්වන ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන කඩාකප්පල් කිරීම මඟින් මෙරට පිළිබඳව අහිතකර සංඥාවක් නිකුත් කරනු ඇති අතර, එය ආර්ථිකය කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය පළුදු කිරීමට ද විෂම වක්‍රයක් ඇති කිරීමට ද එය හේතු වනු ඇත.

වර්තමානයේ දී ආර්ථිකය පහසුවෙන් අවදානමට ලක් විය හැකි තත්ත්වයක පවතින බවත්, වැරදි ප්‍රතිපත්තිය පියවරවලට ඉඩප්‍රස්ථාවක් නොමැති බවත් වටහා ගැනීම ඉතා වැදගත්ය. එබැවින්, ආර්ථිකය කළමනාකරණය කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාව වෙහෙස මහන්සි වී උපයාගත් ජයග්‍රහණ ආරක්ෂා කර ගැනීමටත්, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ හා විදේශීය අංශයේ ස්වාරක්ෂකයන් නිර්මාණය කිරීමටත්, දිගුකාලීන සමාජ ආර්ථික ප්‍රතිවිපාකයන්ට තුඩු දුන් 2022 දී අත්විඳින ලද අර්බුදය වැනි අර්බුදයකට යලි නොවැටී සිටීමටත් සාර්ව-රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු ප්‍රවේශමෙන් කළමනාකරණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ණය ගෙවීම තාවකාලිකව අත්හිටුවීම හා ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය, ගැටළුව විසඳීම වෙනුවට එය මහහැරයාමේ හෝ කල් දැමීමේ අවස්ථාවක් ද?

දශක කිහිපයක් පුරා ශ්‍රී ලංකාව රාජ්‍ය ණය විශාල ප්‍රමාණයක් ඒකරාශී කරගෙන ඇත⁴. එම ණය සමස්ත වශයෙන් ආපසු ගෙවීමට නම්,

- i) සෑම වසරකම ශුද්ධ පදනම මත ණය ගෙවීමට භාවිත කළ හැකි විශාල වාර්ෂික අයවැය අතිරික්තයක් උත්පාදනය කිරීම හෝ
- ii) අතීත වගකීම් ගෙවීමට භාවිතා කිරීම සඳහා මුදල් බවට පරිවර්තනය කළ හැකි වන පරිදි රාජ්‍ය වත්කම්වල ආයෝජනය ඉවත් කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

⁴ ණය මට්ටම වැඩි වූයේ කෙලෙස ද යන්න පිළිබඳව අතීතයේ දී පැවති දුර්වල පිළිබඳව පැහැදිලි කිරීම් මීට පෙර නිකුත් කර ඇත. <https://www.treasury.gov.lk/api/file/f4890cb6-2bea-4763-a9f0-4034b62e420d>

පළමුවන විකල්පයේ දී, ණය පියවීම සඳහා අතිරික්තයක් නිර්මාණය කර ගැනීම සඳහා සමස්ත රාජ්‍ය වියදම් ඉක්මවන ආදායමක් උපයාගැනීමට දේශීය බදුගෙවන්නන්ට සැලකිය යුතු පරිශ්‍රමයක් දැරීමට සිදු වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසයේ නිදහසෙන් පසු කාලසීමාවේ දී අයවැය අතිරික්තයක් ලබාගෙන ඇත්තේ දෙවතාවක දී (1954 සහ 1955) පමණි. ආදායම, පොළී හැර වියදම ඉක්මවන ප්‍රාථමික අයවැය අතිරික්තයක් පවා ලබාකර ගැනීමට හැකි වී ඇත්තේ නිදහසෙන් පසු අවස්ථා 6 ක් දී පමණක් වේ. එසේම රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් හා වත්කම්වල ආයෝජනයන් ඉවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද මැන කාලීනව ගනු ලැබූ උත්සාහයන් කිහිපයක දී ද ශ්‍රී ලංකාව සාර්ථකත්වයක් පෙන්වූමකර නොමැත.

ඒ අනුව, රටේ ණය බර පිළිබඳව කටයුතු කිරීමට ප්‍රායෝගිකව ගත හැකි ප්‍රවේශය වන්නේ,

- i) ප්‍රධාන ණය මුදල නැවත ගෙවීමට සහන කාල සීමාවන් ලබා ගැනීම හරහා රටේ රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ විදේශීය අංශයේ ස්චාරක්ෂක නැවත ගොඩනගා ගැනීමට කාලය සහ අවකාශය නිර්මාණය කළ හැකි
- ii) මෙරට විසින් උත්පාදනය කරනු ලබන විදේශ විනිමය ගලා ඒම්, ප්‍රතිව්‍යුහගත කරන ලද මුදල් ගලායාම තුළ පහසුවෙන් ගැලපිය හැකි පරිදි අඩු පොලී හෝ කුපන් අනුපාත හරහා මුදල් ගලායාම අඩු කළ හැකි
- iii) ප්‍රධාන ණය මුදල ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු වන පරිදි රටේ ආර්ථිකය වර්ධනය කිරීමට කාලය ලබාදෙන ලෙස ණය කල්පිරීමේ කාලය දීර්ඝ කළ හැකි
- iv) නොපියවූ ප්‍රධාන ණය මුදල නාමික වශයෙන් කපා හැරීම මගින් යම් ණය ප්‍රමාණයක් අඩු කළ හැකි

ආකාරයෙන් ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමයි.

විවිධ ණය හිමියන්ගේ ස්වභාවය අනුව ඉහත යාන්ත්‍රණවල සංකලනයකින් ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් සමන්විත වන අතර, එමගින් ණය ගැති රටට සැලකිය යුතු ණය සහනයක් ලබා ගත හැකිය.

ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ කාල සීමාවෙන් අනතුරුව ඉහළ යන ණය සේවාකරණය හේතුවෙන් ආර්ථික ස්චාවරත්වය අර්බුදයකට ලක්වේද?

ශ්‍රී ලංකාව දැනටමත් නිල අංශ සමඟ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ගිවිසුම්වලට එළඹ ඇති අතර⁵, විදේශීය වාණිජ ණය හිමියන් සමඟ වන සාකච්ඡා අවසන් අදියරේ පවතී⁶. ශ්‍රී ලංකාවට මෙම ගිවිසුම් මගින් සැලකිය යුතු ණය සහනයක් ලැබෙනු ඇති බවට ද, අනාගතයේ දී ආර්ථික ස්චාවරත්වයට බාධා නොවන අයුරින් ණය සේවාකරණ වගකීම් ඉටු කිරීම නැවත ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය අවකාශය නිර්මාණය කෙරෙනු ඇති බවට ද අපේක්ෂා කෙරේ.

කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාව සිය රාජ්‍ය මූල්‍ය මෙන්ම විදේශීය අංශයේ ස්චාරක්ෂකයන් වෙතත්ව නැවත ගොඩනගා ගැනීමට මෙම කාලය සහ අවකාශය භාවිතා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එසේ කිරීමට

⁵ නිල ණය හිමි කමිටුව හා චීන එක්සිම් බැංකුව සමඟ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ගිවිසුම්වලට එළඹීම <https://www.treasury.gov.lk/api/file/04ae6436-7921-453e-881f-bb3b107a461f>

⁶ විදේශීය වාණිජ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ප්‍රගතිය - <https://www.treasury.gov.lk/api/file/b0f5c1c0-9cd6-484e-8d00-8f6c7b7b0ba9>

අපොහොසත් වුවහොත් රට නැවතත් අස්ථාවරත්වයට පත් විය හැකිය. 2025 අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් රාජ්‍ය ආදායම සියයට 15 දක්වා සහ 2028 වසර වන විට දළ නිල විදේශ සංචිත ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 15 (මාස 6 ක ආනයන ආවරණයක්) දක්වා ළඟා කර ගැනීම මත ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් සහය ලබන ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන පදනම් වී ඇත.

කෙසේ වෙතත්, මෙම ස්ථාවරත්වයන් ගොඩනැගීම ඉබේ සිදු වන්නේ නැත. ඒ සඳහා සුවිශාල රාජ්‍ය මූල්‍ය හා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණ අවශ්‍ය වන අතර, එවැනි ප්‍රතිසංස්කරණ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් සහය ලබා දෙනු ලබන ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහනේ මුල් අවස්ථාවේ දීම බොහෝ දුරට අන්තර්ගත කර ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත, රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනත සහ රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ පනත සහ ඒ ආශ්‍රිත නියෝජිතායතනය වැනි තීරණාත්මක නෛතික හා ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණවලින් ඒ සඳහා සහය වී ඇත.

මේ වන විට ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිසංස්කරණ මඟින් රජයේ ආදායම 2022 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 8.3 සිට 2023 වසරේදී සියයට 11 දක්වා ඉහළ නැංවීමට හැකි වී ඇති අතර, 2024 වසරේ දී ද ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට හැකි වන පරිදි එය ප්‍රගතියක් අත්පත් කර ගෙන ඇත. ඒ හා සමානව, 2022 අප්‍රේල් මාසයේදී භාවිතා කළ හැකි සංචිත ශුන්‍ය මට්ටමට ආසන්නව තිබූ තත්ත්වයක සිට විදේශ විනිමය සංචිත (භාවිතය පිළිබඳ කොන්දේසි සහිත චීන මහජන බැංකුව (POBC) සමඟ වන මුදල් හුවමාරු පහසුකමද ඇතුළුව) ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 6 දක්වා වැඩි වී ඇත.

ඒ හා සමානව, භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන සහ විදේශ සෘජු ආයෝජන (FDI) වැනි ණය නොවන ගලා ඒම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ආර්ථික වර්ධන ආකෘතියකට මෙරට විසින් යොමු වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ස්ථාවරත්වයට බාධා නොවන අයුරින් විදේශීය ණය ගෙවීමට අවශ්‍ය විදේශ විනිමය උත්පාදනය කිරීම සඳහා මෙය ඉතා වැදගත් වේ. ආර්ථික පරිවර්තන පනත සහ ඒ ආශ්‍රිත ආයතන ව්‍යුහය හරහා ණය නොවන ගලා ඒම් උත්පාදනය කිරීම සඳහා සහය වීම පිණිස නීතිමය සහ ආයතනික රාමුව ද මේ වන විට ස්ථාපිත කර ඇත.